

Fazekas Sándor
Földművelésügyi miniszter
részére

Tárgy: Magyarország ne támogassa három génmódosított kukorica európai termesztési engedélyét!

Tisztelt Miniszter Úr!

2016. július 6-án az EU-tagállamok tanácskoznai foglalkozásról, hogy engedélyezzék-e a 1507 valamint a Bt11 néven ismert génmódosított kukorica fajtacsoportot köztermesztésre Európában, továbbá megvitatják a MON810-es génmódosított kukorica termesztésének újraengedélyezésére vonatkozó javaslatot is.

A genetikailag módosított növények termesztésének kérdése komoly viták keretében áll Európában – napjainkban mindössze egyetlen génmódosított növény, a MON810-es kukorica rendelkezik érvényes termesztési engedéllyel az EU-ban. 2014. február 11-én 19 EU-tagállam elutasította a 1507-es génmódosított kukorica termesztési engedélyére vonatkozó, a Bizottság által beterjesztett javaslatot.

2015. őszén 17 tagállami és 4 regionális kormányzat – köztük Magyarország – tiltotta be területén számos génmódosított kukoricafajta termesztését. Ez azt jelenti, hogy ha engedélyeznék őket, akkor a MON810-es, a 1507-es és a B11-es génmódosított kukoricát 9 EU-tagállamban és 2 régióban lehetne termesztetni.

A termesztés engedélyezése néhány országban megnövelné az élelmiszerek, takarmányok és vetőmagok GMO-szennyezésének kockázatát az EU belső piacán keresztül, növelné az ellenőrzés költségét azokban az országokban, amelyek betiltottak bizonyos génmódosított fajtákat, és meg akarják előzni azt, hogy azok termesztésre kerüljenek.

A termesztés európai engedélyezése ezenfelül aláásná génmódosított növények kockázatelemzésének javítására vonatkozó törekvéseket is. A génmódosított kukorica fajták kockázatelemzésére illetve kockázatkezelésére vonatkozóan jelentős hiányosságok vannak, amelyeket figyelembe kell venni:

1. Az empirikus vizsgálatok hiánya a nem-célszervezetre vonatkozó hatásokat illetően, különösen az európai lepkefajokra vonatkozóan, különösen a 1507-es kukorica esetében.
2. A génkifejeződés vizsgálatok hiánya stressz-körülmények alatt, mint például az éghajlatváltozás hatására.
3. Az olyan felhalmozódó és a kombinált hatások vizsgálatának hiánya, amelyek a három genetikai esemény termesztésének vagy az ezekből származó növények fogyasztásának következtében jelentkezhetnek. Például a Bt-toxinok magasabb koncentrációja az élelmiszerekben és a takarmányokban a három génmódosított növény kombinált fogyasztása következtében megnövelheti a Bt-toxinnal szembeni immunreakció kialakulásának valószínűségét.
4. A más stresszt okozó tényezőkkel, mint például a glifozáttal történő interakciók vizsgálatának hiánya. A glifozát esetében például köztudott, hogy növeli a Bt-toxinok toxicitását.
5. A Bt11 és 1507-es kukorica esetében a termesztési gyakorlat megváltozására vonatkozó vizsgálatok hiánya. Mindkét kukoricafajta ellenálló képességgel rendelkezik a glüfozináttal való permetezéssel szemben, ennek a hatásait viszont még nem vizsgálták.

6. A nem célszervezetekre vonatkozó lehetséges károk kockázatának kezelését célzó tervek hiányosságai. 1507-es génmódosított kukorica által termelt Bt-toxin „jelentős” károkat okozhat a nem célszervezeteken az EFSA modellezése szerint.ⁱ Komplex kockázatkezelési tervekre lenne szükség az ilyen károk elkerülése érdekében. Ilyen terveket viszont még nem dolgoztak ki, és jelentős erőfeszítésekre lenne szükség, annak biztosítására, hogy a gazdák pontosan betartsák azokat.
7. Bizonyítékok vannak arra, hogy a kukorica pollen sokkal nagyobb távolságokat tesz meg a levegőben, mint eddig gondolták. Ez alapvető kérdéseket vet fel a környezetre gyakorolt hatásokkal, valamint a hagyományos és az ökológiai gazdálkodással termesztett kukoricára elszennyezésével kapcsolatban.ⁱⁱ

Ezen felül új kockázati tényező is felmerült, amelyet eddig nem vettek figyelembe. Miként az Európai Bizottság is megerősítette júniusban, Spanyolországot előzőnlőtték a teozinte (vadkukorica) növények.ⁱⁱⁱ A teozinte a kukorica vadon élő rokona, amely Mexikóban őshonos. A teozinte és a kukorica közötti átkezeszteződés lehetővé teheti, hogy a kukoricában levő transz gének elterjedjenek a környezetben. 1998-ban, amikor a MON810-es kukorica termesztését először engedélyezték az EU-ban, annak az volt a feltétele, hogy a kukoricának nincsenek vadon élő rokonai, amelyek terjeszthetnék a transz gént. Azóta viszont megváltozott a helyzet azzal, hogy 2009-ben bebizonyosodott, hogy teozinte nő a spanyol kukorica földeken. Azóta sincsenek hatások intézkedések arra, hogy megakadályozzák a teozinte továbbterjedését a szomszédos Portugáliába illetve Franciaországba. A Bizottság azt állítja, hogy felkérte az EFSA-t, hogy vizsgálja meg, ez a tény megváltoztatja-e a MON810 vagy más génmódosított kukorica termesztésével kapcsolatos véleményét.^{iv}

Az európai lakosság egyáltalán nem igényli a génmódosított növényeket, és termesztésük jelentősen visszaesett az utóbbi években, és manapság csupán néhány, csökkenő számú régióra korlátozódik az EU-ban. Az egészségügyi, környezeti és társadalmi-gazdasági problémákon és kockázatokon felül, amelyeket a génmódosított kukorica jelent, alapvető fontosságú, hogy az európai mezőgazdaság egészét megvédjük, és az erőfeszítéseknek az EU mezőgazdasága életképességére és fenntarthatóságára kell irányulnia.

Annak ellenére, hogy Magyarország sikerrel élt az 'opt-out' lehetőségével, egyáltalán nem közömbös számunkra, hogy termesztethető-e az unióban a génmódosított kukoricafajták. **Ezért arra kérjük Önt, hogy a magyar Kormány utasítsa el e három génmódosított kukorica termesztésének európai engedélyezését a rendelkezésére álló tudományos, politikai és jogi érvek felhasználásával!**

Tisztelettel:

Budapest, 2016. július. 5.

Schmidt Hajnalka
operatív igazgató
Greenpeace Magyarország

Farkas István
ügyvezető elnök
Magyar Természetvédők Szövetsége

Czeller Gábor
elnök
Magyar Biokultúra Szövetség

i Perry, J.N., Devos, Y, Arpaia, S. 2012. Estimating the effects of Cry1F Bt-maize pollen on non-target Lepidoptera using a mathematical model of exposure, *Journal of Applied Ecology* 49: 29–37

ii Hofmann, F., Otto, M., Wosniok, W. 2014. Maize pollen deposition in relation to distance from the nearest pollen source under common cultivation - results of 10 years of monitoring (2001 to 2010), *Environmental Sciences Europe* 26:24 doi: 10.1186/s12302-014-0024-3; Lang, A., Oehen, B., Ross, J.H., Bieri, K., Steinbrich, A. 2015 Potential exposure of butterflies in protected habitats by Bt maize cultivation: A case study in Switzerland, *Biological Conservation* 192 : 369–377.

iii http://redandaluzadesemillas.org/IMG/pdf/160607_respuesta_ce_x_carta_conjunta_teosinte.pdf

iv u.o.